

ZMIANY W USTAWIE O VAT

W Dzienniku Ustaw Nr 209 pod pozycją 1320 została opublikowana ustawa z dnia 7 listopada br. o zmianie ustawy o VAT. Nowelizacja jest obszerna i głęboka, stąd publikację niniejszą należy traktować wyłącznie jako selektywną sygnalizację. Podatnicy VAT w swoim dobrze rozumianym interesie powinni sięgnąć do źródła. **Zasadniczo nowe przepisy zaczęły obowiązywać od 1 grudnia 2008 r.**

Do eksportu towarów można teraz zaliczyć również nieodpłatne czynności, jeśli podlegają VAT, i zastosować do takiego przekazania stawkę 0%. Nadal na specjalnych zasadach będzie ustalany moment powstania obowiązku podatkowego od zaliczek na poczet eksportu, natomiast generalnie znajdują tu zastosowanie ogólne zasady (z chwilą wystawienia faktury, nie później niż 7. dnia od wydania towaru).

Wprowadzono pojęcie tzw. **magazynu konsygnacyjnego** (ang. call-off stock) i uznano, że dostawa towarów będzie następować w momencie ich pobrania z magazynu przez nabywcę. Prowadzący magazyn w Polsce rozliczy WNT, zaś zagraniczny podatnik podatku od wartości dodanej nie posiadający w Polsce siedziby ani stałego miejsca wykonywania działalności nie będzie musiał się tutaj podatkowo rejestrować. Zastosowanie takiego sposobu rozliczenia obwarowane zostało wieloma warunkami.

Zunifikowano **rejestrację dla handlu wewnątrzspółnotowego**, likwidując podział na dostawy i nabycia. Zapisane zostało doprecyzowanie, że dla zastosowania 0% stawki przy WDT (podobnie przy eksporcie towarów) niezbędne jest posiadanie stosownych dokumentów (ich lista nie uległa zmianie) przed terminem złożenia deklaracji. Udogodnieniem jest brak obowiązku opodatkowania (w razie braku odpowiednich dowodów) takich transakcji jako krajowych do momentu złożenia rozliczenia za ostatni miesiąc w kwartale. Dla rozpoczynających działalność na polu VAT UE warunkiem uzyskania zwrotu w terminie 60 dni będzie złożenie zabezpieczenia majątkowego uzależnionego od kwoty zwrotu (w miejsce bezwzględnej kaucji gwarancyjnej).

Pomniejszona została ranga **PKWiU** na użytek VAT, choć nadal będzie mogła być stosowana pomocniczo. Klasyfikacja ta nie będzie miała znaczenia dla ustalania miejsca świadczenia usług, chyba że polska ustawa będzie przywoływać symbol statystyczny.

Przy **przeliczaniu walut obcych** na złote stosować należy kurs średni ogłoszony przez NBP na ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień powstania obowiązku podatkowego, zaś przy imporcie towarów – według przepisów celnych.

Postanowiono, że sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa (lub jej aport do spółki) nie podlega VAT. Zniknęło problematyczne pojęcie zakładu (oddziału) samodzielnie sporządzającego bilans. W miejsce VAT wstępuje zatem podatek od czynności cywilnoprawnych. Ustanowienie i zbycie prawa wieczystego użytkowania gruntu zakwalifikowano jako dostawę towarów, natomiast moment powstania obowiązku podatkowego w tym drugim przypadku powiązано z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty, nie później niż termin płatności poszczególnych opłat.

Inne ważniejsze zmiany to:

- przeniesienie z rozporządzenia do ustawy obowiązku posiadania potwierdzenia odbioru faktury korygującej dla możliwości obniżenia obrotu,
- wydłużenie terminu dokonania odliczenia VAT bez korekty deklaracji, do następujących po miesiącu otrzymania faktury, aż do miesiąca grudnia lub IV kwartału danego roku,
- ustalenie zasadniczo jednego terminu zwrotu podatku na 60 dni (również przy środkach trwałych),
- liberalizacja zasad „ulgi na złe długi” (dodatkowe rozumienie uprawdopodobnienia nieściągalności),
- likwidacja tzw. sankcji (dodatkowe zobowiązanie za nieprawidłowe rozliczenie),
- zmiana wysokości ulgi za zakup kasy (90% podatku, nie więcej niż 700 zł),
- eliminacja wymogu zaliczalności wydatku do kosztów jako warunku do odliczenia VAT.

Istotną nowością wchodzącą w życie **z dniem 1 stycznia 2009 r.** jest **umożliwienie rozliczenia podatku w trybie kwartalnym przez wszystkich podatników**, a nie – jak dotychczas – tylko przez tzw. podatników małych. Zasadą pozostaje składanie deklaracji miesięcznych. Aby przejść na tryb kwartalny, należy pisemnie zawiadomić właściwy organ podatkowy o takim zamiarze (nie ma na to urzędowego wzoru formularza). Termin takiego zawiadomienia jest uregulowany odrębnie dla podatników już działających i dla rozpoczynających wykonywanie

czynności podlegających opodatkowaniu. Ci pierwsi muszą to uczynić najpóźniej 25.dnia drugiego miesiąca tego kwartału, za który będzie składana pierwsza tego typu deklaracja. Może to być dowolny kwartał roku (nie tylko pierwszy), przy czym chodzi o kwartał kalendarzowy a nie dowolne trzy następujące po sobie miesiące. Natomiast rozpoczynający działalność po 1 stycznia 2009 r. o wyborze kwartalnego rozliczania mają obowiązek zawiadomić w terminie do 25.dnia miesiąca następującego po tym, w którym wykonali pierwszą czynność opodatkowaną. Decydując się na tryb kwartalny należy mieć świadomość, że jakkolwiek dokonany wybór nie ma przymiotu nieodwołalnego, to jednak jest wiążący co najmniej przez cztery kwartały. Dopiero bowiem po upływie takiego czasu możliwym jest powrót do składania deklaracji miesięcznych. Zamiar taki należy wyrazić w pisemnym zawiadomieniu właściwego organu podatkowego w terminie przewidzianym na złożenie pierwszej, po zmianie, deklaracji miesięcznej (i deklarację tę oczywiście złożyć).

Podatnicy, którzy wybiorą kwartalny tryb rozliczeniowy, będą mieli obowiązek składania deklaracji do 25. dnia miesiąca następującego po danym kwartale. W tym samym terminie będą też wpłacać różnicę pomiędzy podatkiem należnym i naliczonym, pomniejszoną o uiszczone zaliczki. Pojęcie zaliczek na poczet podatku, funkcjonujące dotychczas w podatkach dochodowych, pojawia się bowiem i tutaj. Otóż **za pierwszy i za drugi miesiąc kwartału** nie będzie trzeba składać deklaracji, ale **trzeba będzie uiszczać zaliczki** [nie dotyczy to małych podatników, czyli takich, których wolumen sprzedaży za rok poprzedni nie przekroczył równowartości 1.200.000 euro (przed nowelizacją ustawy było to 800.000 euro)]. Termin płatności to 25.dzień miesiąca następnego. Wysokości zaliczek nie będzie się ustalać według rzeczywistych rozmiarów czynności w danym okresie, lecz na zasadzie retrospekcji. Mianowicie w pierwszym kwartale po zmianie trybu, zaliczka za pierwszy miesiąc będzie równa należnemu zobowiązaniu za pierwszy miesiąc poprzedniego kwartału (wynikającemu ze złożonej wtedy deklaracji miesięcznej), natomiast zaliczka za drugi miesiąc – odpowiedniemu zobowiązaniu za drugi miesiąc poprzedniego kwartału. Począwszy od drugiego kwartału zaliczki za pierwszy i drugi miesiąc będą identyczne (w ramach jednego kwartału), gdyż będą wynosić 1/3 zobowiązania wynikającego z deklaracji za poprzedni kwartał. Jeżeli z deklaracji tej nie będzie wynikało zobowiązanie (np. wystąpi nadwyżka podatku naliczonego nad należnym), to nie będzie też obowiązku wpłacania zaliczek.

Przewidziana została także możliwość obliczania zaliczek za pierwszy i drugi miesiąc kwartału w wysokości rzeczywistego zobowiązania podatkowego za te okresy, czyli takiej, jaka wynikałaby z miesięcznych deklaracji, gdyby były składane. Dla takiej opcji rozliczenia wymagane jest zawiadomienie właściwego organu podatkowego w terminie do 25. dnia po miesiącu, za który nastąpiłaby pierwsza wpłata.

Inne novum, to **możliwość rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania dostawy nieruchomości** (wtedy, gdy generalnie jest zwolniona) następującej po upływie dwóch lat od pierwszego zasiedlenia. To wyraz implementacji tzw. opcji wyboru, przewidzianej w dyrektywie unijnej, obcej dotychczas polskiej ustawie. Wybór opodatkowania zamiast zwolnienia wymagać będzie, oprócz woli dostawcy, również zgody nabywcy nieruchomości.

Ważną zmianą jest też **wprowadzenie prawa rozliczania podatku należnego od importu towarów** (czyli nabycia poza UE), dokonywanego w ramach uproszczonej procedury celnej, **bezpośrednio w deklaracji podatkowej**, bez konieczności uprzedniego jego zapłacenia w urzędzie celnym. Dla realizacji tego prawa trzeba spełnić szereg warunków zapisanych w ustawie.